

CANADA SIKH TIMES

3 - 9 August 2025

ਕੈਨੇਡਾ ਸਿੱਖ ਟਾਈਮਜ਼

Volume 3 Issue 31

● RELIGION

● CULTURE

● HERITAGE

● BUSINESS

ਯੂਜੀਸੀ ਨੈੱਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੂਜੀਸੀ ਨੈੱਟ ਪਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਬੇਅੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਿੰਪੀ ਕੌਰ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਕੋ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਕੱਠਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਚਿੰਗ ਦੇ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ।

Kulbir Singh Becomes First Sikh President of Rotary Club, Auckland

In a landmark moment for New Zealand's Sikh community, Kulbir Singh has been elected as the first Sikh President of Rotary Club Papatoetoe

Central in Auckland. His election reflects the growing diversity and inclusiveness in civic leadership across the country. A dedicated community leader, Singh has been active in social service and multicultural initiatives for years. His presidency is expected to focus on community outreach, youth engagement, and fostering cross-cultural collaboration. The Sikh community across New Zealand has welcomed the news with pride, calling it a significant step toward broader representation. Singh's achievement is not just personal—it symbolizes progress in embracing inclusive leadership and recognizing diverse voices in public service.

Canada Faces Further International Student Drops

Canada is facing a dramatic decline in international student numbers, with study permit approvals falling by 48% in 2024—nearly 100,000 below the federal cap goal. The Canadian Bureau for International Education warns the situation is worsening in 2025, with Indian student approval rates plunging from 81% to 28%. Languages Canada reported a 15% drop in language students, calling the cap an overcorrection that's damaging vital sectors. Stakeholders say the abrupt policy shifts have triggered over 5,000 job losses,

hiring freezes, program cuts, and CAD \$3 billion in lost revenue across Canadian institutions. Despite these efforts, the overall temporary resident population remains above 7%, well above the federal target of 5%. Sector leaders are calling for

predictable, multi-year policy frameworks to restore stability, attract high-quality students, and align immigration strategy with national goals. Without urgent adjustments, experts warn Canada risks losing its global edge in education, diplomacy, and talent development amid rising international competition.

DESH VIDESH

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਸੇਧਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਤੇ ਮਹੱਤਵ - 2

- ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀ ਵੀਚਾਰ ਦਾ ਸਾਰੰਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਤਰਲ ਜਾਂ ਠੋਸ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਘੜੇ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਵਰਤਾਰੇ

ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਹਨ। ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖਣ ਦਾ ਉਪਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮ ਆਪ ਨਹੀਂ ਘੜੇ। ਸਗੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਖੋਜ ਕੇ ਲਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੁੱਢਲੇ ਸਰੂਪ 'ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾਂ ਵੇਲੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਵਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਬੰਧੀ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਕੁੱਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਥੇ, ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਸੇਧਾਂ ਵੀ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਹਨ। ਲੋੜ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਸਕੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰਪੂਰਵਕ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਰਾਗਬੱਧ ਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ 'ਮਹਲਾ' ਅਤੇ 'ਘਰੂ' ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ, ਅਖਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਪਹਿਲਾ', 'ਦੂਜਾ' ਤੇ 'ਤੀਜਾ' ਲਿਖ ਕੇ ਸੇਧ ਬਖਸ਼ੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ, ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ। ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਕਰਮਵਾਚਕ ਸੰਖਿਅਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹਨ। ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਅੰਦਰ ਕਈ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੇ ਬਿੰਦੀ ਜਾਂ ਟਿੱਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਤੇ ਟਿੱਪੀ ਸਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਲਫਜ਼ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ 'ਹ' ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਹ' ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਸੋਝੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਐਸੀ ਅਗਵਾਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਬਖਸ਼ੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅਧਕ ਤੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ 'ਹ' ਆਦਿਕ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਜਿਵੇਂ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚਲੇ ਮਹਲਾ ਲਫਜ਼ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ 'ਸਲੋਕ ਮ 1' {ਅੰਗ 83}, 'ਮ 2' {ਅੰਗ 83}, 'ਮ 3' {ਅੰਗ 84} ਵਰਗੇ ਸੰਕੇਤਕ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਰ ਥਾਂ 'ਮਹਲਾ' ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਮਹਲਾ' ਜਾਂ 'ਮ' ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਕਰਮਵਾਚਕ ਸੰਖਿਅਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਅੰਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸੇਧਾਂ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਥਾਂ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ, ਚੌਥਾ, ਪੰਜਵਾਂ ਤੇ ਨੌਵਾਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਥਾਂ ਪਰਥਾਂ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਬਿੰਦੀਆਂ,

ਟਿੱਪੀਆਂ ਤੇ ਪੈਰੀਂ ਅਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ, ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰਨੀ ਥਾਈਂ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਏ। ਜਿਵੇਂ:

1. ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ, ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ॥ {ਜਪੁਜੀ ਅੰਗ 3}
2. ਸਾਈ ਨਾਮੁ ਅਮੋਲੁ, ਕੀਮ ਨ ਕੋਈ ਜਾਣਦੇ॥ {ਅੰਗ 81}
3. ਹਭਿ ਕੂੜਾਵੇ ਕੰਮ, ਇਕਸੁ ਸਾਈ ਬਾਹਰੇ॥ {ਅੰਗ 709}

ਤੁਕ ਨੰਬਰ (1) ਵਿੱਚ 'ਸਾਈ' ਲਫਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਉਹ ਅਥਵਾ ਉਹੀ, ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਹੈ ਬਿੰਦੀ ਰਹਿਤ 'ਸਾਈ'। ਪਰ, ਤੁਕ ਨੰਬਰ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ 'ਸਾਈ' ਲਫਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਮਾਲਕ ਅਕਾਲਪੁਰਖ, ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਹੈ 'ਸਾਈ'। ਅਜਿਹੀ ਸੇਧ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਫਰੀਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ "ਸਾਈਂ ਮੇਰੈ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਨਾਹੀ ਤ ਹੰ ਭੀ ਦਝਾਂ ਆਹਿ॥" {ਅੰਗ 1378} ਦੀ ਤੁਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸਾਈਂ' ਲਫਜ਼ ਬਿੰਦੀ ਸਹਿਤ ਅੰਕਿਤ ਹੈ।

'ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਸ਼ਨ' ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਅਠਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 412 ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੁਕ ਨੰਬਰ (3) ਦੇ ਇਉਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਹਨ:

ਹਭਿ ਕੂੜਾਵੇ ਕੰਮ; ਇਕਸੁ 'ਸਾਈ' ਬਾਹਰੇ॥ (ਸਾਈਂ ਬੋਲੇ)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਨਾਂਵ (Noun) ਲਫਜ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਵਚਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿੰਦੀ ਸਹਿਤ ਕੰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ:

1. ਚਰਨ ਕਮਲ, ਭਗਤਾਂ ਮਨਿ ਵੁਠੇ॥ {ਅੰਗ 109}
2. ਸੋਈ ਧਿਆਈਐ ਜੀਅੜੇ, ਸਿਰਿ ਸਾਹਾਂ ਪਾਤਿਸਾਹੁ॥ {ਅੰਗ 44}
3. ਕੀਤਾ ਜਿਸੇ ਹੋਵੈ, ਪਾਪਾਂ ਮਲੋਧੋਵੈ; ਸੋ ਸਿਮਰਹੁ ਪਰਧਾਨੁ ਹੋ॥ {ਅੰਗ 1008}

ਪਰ, ਇਹੀ ਲਫਜ਼ ਹੋਰਨੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਬਿੰਦੀ ਰਹਿਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ:

- ੳ. ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ॥ {ਜਪੁਜੀ ਅੰਗ 2}
- ਅ. ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ॥ {ਜਪੁਜੀ ਅੰਗ 6}
- ੲ. ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ॥ {ਜਪੁਜੀ ਅੰਗ 4}

ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰਲੀਆਂ (1), (2) ਤੇ (3) ਨੰਬਰ ਵਰਗੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਵਿੱਚਲੇ ਲਫਜ਼ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ (ੳ), (ਅ) ਤੇ (ੲ) ਵਰਗੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਵਿੱਚਲੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਹੁਵਚਨੀ ਨਾਂਵ ਰੂਪ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀਆਂ ਸਹਿਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾ, ਸਰਾ, ਬਗਾ, ਭਾਈਆ, ਚੋਟਾ, ਵਡਿਆਈਆ, ਚੰਗਿਆਈਆ, ਬਰਿਆਈਆ, ਕੀਟਾ, ਅਖਰਾ, ਕਾਦੀਆ, ਰਾਗਾ ਆਦਿ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਹੁਵਚਨ ਹਨ।

ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਵੇਦਾਂਤੀ' ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਣਾ ਪਿਆ ਕਿ "ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗਾਹੇ-ਬਗਾਹੇ ਬੋਲੋੜਾ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਕੁ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਮੁਬਾਰਿਕ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਦਾ ਨਿਯਮ-ਪੂਰਵਕ ਹੋਣਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਗੌਰਵਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ♦♦

HERITAGE

Arvinder Singh Bahal to Fly into Space on Blue Origin's New Mission

At 80 years old, Arvinder Singh Bahal is about to add space to a travel record that already defies imagination. On August 3, 2025, the Agra-born globetrotter will board Blue Origin's New Shepard NS-34 mission, marking a bold new chapter in a life fueled by relentless curiosity and a thirst for discovery. Bahal, now a U.S. citizen and the president of Bahal Properties, has already visited all 196 countries and all seven continents. From skydiving over Mount Everest to exploring the poles and ancient ruins of Egypt, his life reads like an atlas of adventure. But this trip into space is in a league of its own.

The New Shepard NS-34 mission is Blue Origin's 14th crewed suborbital flight and will launch from the company's private facility near Van Horn, Texas. The spacecraft will carry Bahal and fellow passengers briefly beyond the Kármán line, the internationally recognized boundary of space. The flight, lasting about 11 minutes, offers weightlessness, breathtaking Earth views, and a chance to be part of a rare club of civilian spacefarers.

Born near the Taj Mahal in Agra, Bahal once dreamed of joining the Indian Army. Instead, life led him to entrepreneurship from Darjeeling tea plantations to a garment business in Delhi. In 1975, with just \$108 and a suitcase full of dreams, he traveled to the U.S. to market his products. He eventually settled there, building a successful real estate business that allowed him to pursue travel full time. His journeys are chronicled through over one million photographs, countless stories, and the travel memoir *The Tireless Traveler*, also the name of his website. His Instagram showcases moments from Sikh shrines, Mongolia's eagle festivals, and war-torn regions like Afghanistan always with the same fearless spirit.

Now, as he prepares for his spaceflight, Bahal's story is more than personal achievement. It's a reminder that exploration isn't bound by age or geography. For him, space isn't the final frontier just the next one. Blue Origin will stream the launch live on August 3, with coverage starting at 8:00 am EDT. For Bahal, and the many inspired by his journey, this flight marks not just a technological milestone, but a human one.

In a world increasingly defined by limits of age, mobility, or opportunity Bahal's upcoming flight is a bold counterpoint. It speaks to the power of reinvention and the value of staying curious, no matter how many birthdays have passed. His story resonates especially with older generations often told to slow down or step back. Instead, Bahal is stepping up into a rocket. In doing so, he's not just fulfilling a personal dream but challenging cultural assumptions about aging, ambition, and what it means to keep exploring.

◆◆ ਰੋਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ਉਤਰੁ ਦੀਜੈ ◆◆

1. What is the meaning of highlighted word in the following Gurbani verse?

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਤੁਕ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

ਨਾਨਕ ਉਨ ਸੰਗਿ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰੋ॥

A. Stomach (ਢਿੱਡ)	B. Borrow (ਉਧਾਰ)
C. Save (ਬਚਾ ਲਵੋ)	D. There (ਉਥੇ)

2. In today's time, which of these tasks should be prioritized by Sikh families?

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਹੈ ?

A. Spending wisely for religious activities (ਧਰਮ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕਰਨਾ)
B. Spending for the welfare of the community (ਕੌਮ ਦੀ ਚੜਦੀਕਲਾ ਲਈ ਖਰਚ ਕਰਨਾ)
C. Spending ostentatious money at social events (ਸਮਾਜਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਮਾਇਆ ਖਰਚ ਕਰਨਾ)
D. Option A and B both (A ਅਤੇ B ਦੋਵੇਂ)

3. Which city was founded by Guru Tegh Bahadur Sahib Ji?

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ ਸੀ?

A. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	B. ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
C. ਤਰਨ ਤਾਰਨ	D. ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ

(ਦੇਖੋ ਉੱਤਰ ਪੰਨਾ 4 'ਤੇ)

ਡਾ. ਗੁਰਤੇਜ ਸੰਧੂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੱਡੇ ਖੋਜੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਾ. ਗੁਰਤੇਜ ਸੰਧੂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਗਤ 'ਚ ਅਪਣਾ ਨਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 1,382 ਅਮਰੀਕੀ ਪੇਟੈਂਟਸ ਨਾਲ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ 7ਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖੋਜੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਹਾਨ ਖੋਜੀ ਥਾਮਸ ਐਡੀਸਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੀ.ਐਨ.ਡੀ.ਯੂ. ਲਈ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮਾਈਕਰੋਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ 'ਚ ਸੀਨੀਅਰ ਫੈਲੋ ਤੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਤਕਨੀਕ 'ਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਟੋਮਿਕ ਲੇਅਰ ਡਿਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਆਕਸੀਜਨ-ਮੁਕਤ ਟਾਈਟੇਨੀਅਮ ਕੋਟਿੰਗ ਤੇ ਪਿੱਚ-ਡਬਲਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੇ ਮੂਰਜ ਲਾਅ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੀਨਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ, ਕੈਮਰੇ ਤੇ ਕਲਾਉਡ ਸਟੋਰੇਜ ਵਰਗੇ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ, ਤੇਜ਼ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਰਬਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਸੰਧੂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਜੀ.ਐਨ.ਡੀ.ਯੂ. ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1980 ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਫਿਜ਼ਿਕਸ 'ਚ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. ਆਨਰਜ਼ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ. ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧੂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ 'ਚ ਬੀ.ਟੈਕ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਨਾਰਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ, ਚੈਪਲ ਹਿੱਲ ਤੋਂ ਫਿਜ਼ਿਕਸ 'ਚ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਕੈਂਪਸ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮਰਪਣ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਜਿਗਿਆਸਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਡਾ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਡਾ. ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਹਲ ਨੇ ਵੀ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੂੰ 'ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤੇ ਖੋਜੀਆਂ ਲਈ ਰੋਲ ਮਾਡਲ' ਦਸਿਆ। 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਡਾ. ਗੁਰਤੇਜ ਸੰਧੂ ਮਾਈਕਰੋਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ 'ਚ ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੀ.ਐਨ.ਡੀ.ਯੂ. ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਅਧਿਆਏ ਹਨ, ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਨਵੀਨਤਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠਤਾ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

AAO BANIYE GURSIKH PYARA AND PARAM'S CREATIVE NEST PRESENTS

TIE TURBAN WITH ME

ਆਓ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈਏ

EVENT DATES
1ST - 15TH AUGUST 2025

UPLOAD YOUR VIDEO (MAX 5 MINS)
WHILE TYING YOUR TURBAN

POST YOUR VIDEO ON FACEBOOK GROUP: ANMOL AKHAR

SHARE WITH THE 2 LINE SLOGAN ON
TURBAN MY PRIDE | ਪੱਗ ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਨ

LET'S CELEBRATE OUR ROOTS TOGETHER!

SIKH MATRIMONIALS

Gursikh girl 29/5'2"/ BCA/ Post Graduate Diploma, Canada/ Working in Vancouver/ Divorced / Parents in Delhi. Well settled business family. Contact +91 98110 15559

Gursikh Boy 30/5'10'/MS from Canada /Working as Software Engineer in one of big4 firms in Canada. PR. Looking for vegetarian Gursikh match. Contact +91 9810771722

Gursikh girl 31/5'4"/MSc (Physics) Canada,PNP Quebec / Working/ seeking Gursikh vegetarian Match/ Contact +91 8505953555

Gursikh Boy 29/5'8"/ Working in EY,UK/52K GBP/ Masters in Actuarial Management from City Univ. Of London. Contact 9810197878

ਪੰਨਾ 3 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ:

1. C

2. D

3. B

Chief Editor: Dr. Harjinder Singh Editor: Dr. Davinder Singh Designer: Pavit Singh

Advisory Board: Gujinder Singh (USA), Harpreet Kaur (Belgium), Harmohinder Singh (USA), Mamta Kaur (India), Taranpreet Singh (India), Harman Singh (Canada)